

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

Dignus est mercenarius mercede. non dicit, Dignus est desidiosus sacerdos censibus vel mercede, &c. Dicitur Actor, 20. Attendite vobis & vniuerso gregi in quo posuit vos Spiritus sanctus Episcopos &c. Videant ergo Episcopi, quomodo desiderent Episcopatum, & quomodo ei præsent &c.

CAPVT XVIII.

ARGVMENTA.

1. *Quis sit verus hereticus dicendus.*
2. *Quare Deus permittit hæreses fieri per delictes sermones.*
3. *Quomodo sit vitandus hereticus.*

1.

Hereticus est, qui temporalis commo-
di gratia, aut fauoris hominum vel vo-
luptatis siue inuidia, falsas fingit de scri-
ptura glossas, easque defendit pertina-
citer, & facit sibi adherentiam in popu-
lo: hæ causæ potissimum faciunt hæreticum. Sic Ari-
us inuidia contra clerum effinxit nouam interpre-
tationem, & à catholico intellectu alienam, super il-
lud Ioan. 14. Pater maior me est. Sic Zuinglius in-
terpretatur verba Christi, Hoc est corpus meum, id
est, figura corporis mei. Sic Anabaptista ille Balta-
zar Hiebmeier affinxit nouam glossam verbis Chri-
sti, vbi dicit Marci ultimo: Qui crediderit, scilicet pri-
mo, & baptizatus fuerit. Sic Vualdo dixit super illa
verba 1. Petr. secundo. Vos omnes (scilicet baptizati)
estis regale sacerdotium, id est, omnes Christiani sunt
sacerdotes. idem fit apud alios Hæreticos, qui pro-
pria scientia inflati, segregant se à communi Eccle-
sia: Quare Apostolus eos vocat sectas Galat. quinto,
& sic temper peculiarem sectantur opinionem de scri-
pturæ intellectu, quem temerè defendunt: idcò hæ-
retis

refis Græcè, electio Latinè dicitur, quia tales sibi eligunt singularem scripturæ intellectum: & hæc glossa facit eos hæreticos, non scriptura: nulli hæreticorum deest scriptura, sed catholicus intellectus. Tales vocat etiam Apostolus Philipp. primo, canes, eo quia latrant contra veritatem ex ira & invidia: malos operarios, quia sunt destructores honestæ vitæ, & divisores Christiani populi, & sunt quasi vlcus pestilitatis quod hominem interficit: ita ipsi per contagionem lædunt vnitatem.

Secundò, sunt plures causæ quare Deus permittat hereses & schismata: primò, vt probentur electi, sicut dicit Apostolus 1. Corin. 11. Oportet esse hereses, vt hi qui probari sunt, manifesti fiant. Sic etiam docuit Moyse populum Deut. 13 inquiring: Si surrexerit in medio tui propheta &c. non audies verba illius, quia tētat vos Dominus Deus vester, vt palàm fiat, vtrū diligatis eum in toto corde vestro & in tota anima vestra, &c. Ergò qui rectè Deum timent & diligunt, non segregant se ab Ecclesia: porrò permittit Deus hereses ad firmiùs credēdum verbis Christi & ipsius Evangelio, quando videmus sic euenire, sicut Christus & sancti Dei homines prædixerunt. nam Christus prædixit futuros pseudoprophetas Matth. 24. & constantibus in fide promittit beatitudinem: & Apostolus dicit nouissimis temporibus fieri discessionem à fide, 1. Timoth. 4. & in 2. Timot. 3. & capit. 4. prædicit futuros doctores, qui prurientibus auribus dicturi sunt placentia, & facient apud homines contemptum sanæ doctrinæ, & Romanor. 16. iubet declinare qui per dulces sermones seducunt corda simplicium, non Christo, sed ventri suo seruientes. per dulces autem sermones intelliguntur omnia, quæ mundanis placent, vt sunt detractio clericorum, contemptus excommunicationis, licentia vel libertas faciendi quid velint contra disciplinam Ecclesiæ, & similia.

EE 3

Deindè

Deindè permittit Deus hæreses ad nostram correptionem, vt vel vitam nostram emendemus, vel diligentiùs scripturam inuestigemus. Ecclesia enim proficit in doctrina per vexationem hæreticorum, sicut docet Augustinus super Ioan. Si enim non surrexisset quondam Arrius, non sic Ecclesia fuisset edocta in mysterio de S. Trinitate: Si non venisset Nouarus, non sic de vera pœnitentia clarè docuisset: si non vexasset Donatus, nec sic vnum tantùm baptisma contra rebaptizatores, asseruisset, &cæt. Est igitur hæresis virga & flagellum Ecclesiæ. quòd si nos emendauerimus, & è sopore ignorantia & ocij euigilauerimus, citò Deus subtrahet flagellum: si autem minus, tunc priuat nos fide & sacramentis, & ea reuelat alienis nationibus, vt ea faciant fructus Euangelij, vt patet in Græcia, quæ ob malam conuersationem & peccatum amisit fidem, sacramenta ac ceremonias, iurisdictionem, politiam & omnia, quia defecit à catholica & Christiana fide. Olim erat flagellum in Anglia Vuicleff, in Bohemia Hus, in Germania Luterus, nunc in Gallia Calvinus: & quia nulla sequitur emendatio, ideò nec cessat plaga hæreseos. Tertio, monet Apostolus Titum tertio cap. hominè hæreticum post vnam aut alteram admonitionem detestandum esse, quia subuersus est, scilicet à fide & sensu catholicae Ecclesiæ. Si furiosum hominem aut infectum veneno pestilitatis fugimus, quantò magis fugiemus hæreticum, qui animam nostram lædit & inficit: nam multùm proficiunt ad impietatem, 2. Thimoth. 2. quorum sermo vt cancer morbus seipit: proprium est illis, vt apud quosuis etiam in conuuijs diffament & detrahant religioni catholicae, ideo, vt eis solùm credatur. Iubet itaque Apostolus, vt tales fugiamus, & Christus præcipit cauere & attendere à falsis prophetis, Matth. 7. sed hoc non fit causa, quia eorum sermo inficit & seipit in corde.

rigora

rigorem laxat: quare non excusantur qui dicunt, Audiam illum concionatorem vel illum propter nouitatem, propter inuestiuas contra catholicos &cat. Tenemur itaque cauere illos ex Christi & Apostolorum mandato. Præterea veteres abstinebant à communionem & administrationem sacramentorum apud hæreticos, eò quòd dubitarent apud illos publicos & abscissos hæreticos Dei gratiam in sacramentis esse efficacem, eò quia iubemur illos cauere. Vnde apparet, Deum non approbare ipsorum sacramenta vel administrationem. Et quanquam sacerdotes etiam plerumque sint peccatores & fornicarij, & licet vita mala sit, administratio tamen eorum bona est, & habet efficaciam desuper, & non iubemur sedentes in cathedra vitare & cauere, sicut hæreticos, sed potius iubemur illos audire, & quæ dicunt, facere & seruare: nõ autem ea quæ ipsi faciunt, facere debemus, Matt. 23. deinde illi adhuc sunt in Ecclesia, nec abscissi per heresim, nec excommunicati, & bono iure & legitime administrant in Ecclesia Sacramenta, nec ibi malus aut bonus minister plus aut minus facit, sed Deus efficax est propter suam ordinationem, sicut sol luget super bonos & malos? Hæreticos vt vitemus & caueamus, iubet scriptura, & ne eos audiamus Deuteron. 13. At quid hoc aliud signat, nisi quòd illorum administratio vel sacramenta non habet efficaciam, nec gratiam diuinam? neque enim DEVS vult per ista abscissa membra suam diuinam virtutem sacramentorum distribuere: alioqui non prohiberet illos audiri, sed caueri & vitari iubet. Augustinus sentit quòd ab hæretico baptizatus, sit quidem baptizatus, sed virtus sacramenti non accedit donec redierit ad vnionem Ecclesiæ: Sicuti orans in ira vel inuidia, non habet eius oratio vllam efficaciam, nisi prius reconcilietur proximo: ideo baptizatus à schismatico, si eupiat accepti sacramenti virtutem

oportet vt redeat prius ad vnionem Ecclesiæ: sed Cypranus omninò negauit, posse hæreticos conficere & administrare sacramenta &c. Qui ergò vult animam suam saluare, caueat sibi ab hæreticis quantum potest.

CAPVT XIX.

ARGVMENTA.

1. *Quare Deus voluit, vt Ecclesia sua haberet scripturam verbi sui.*
2. *Undè certificamur de vero scriptura intellectu.*
3. *An etiam sit aliquid obseruandum in Ecclesia, quòd non sit expressum in scriptura vel Euangelio.*

HOC certum est, quòd primores patres & fideles Dei, Adam, Noë, Abraham, Isaac, Iacob, &c. non habuerunt aliquam scripturam nec librum scriptum. Nam Deus in cordibus illorum inspirauit eorum voluntatem suam absque scriptura aliqua. Sed quando homines incœperunt fieri carnales, & iuerunt populi gentium idola, & quando varię ortę sunt superstitiones & impij cultus ac antiquę hereses, cõsultuit Deus sic Ecclesiæ suæ, & reuelauit ei voluntatem suam, ac præcepit vt literis conscriberetur, vt esset fidelibus certa fidei suæ forma, essetque scriptura nobis speculum, quo videremus quæ agenda nobis vel fugienda essent, & quomodo pugnaremus aduersus impios idololatrias & hæreticos. Sic dicit Petrus Epistol. 2. capit. 1. Non voluntate humana allata est aliqua prophetia, id est, scriptura, sed inspiratione Spiritus sancti locuti sunt DEI homines. Sic scripsit Moyses li-